

MLADÁ FRONTA a.s.

Separatismus a nedůvěra v elity

Španělé místo uprchlíků tepou raději bankéře, říká iberoamerikanista z Univerzity Karlovy Radek Buben.

ROZHOVOR

str. 12–13

Drazí Finové

Finská vláda se chce dohodnout s odbory na snížení pracovních nákladů o pět procent, což má zemi pomoci obstát na globálním trhu.

SVĚTOVÁ EKONOMIKA

str. 9

📈 CZK/EUR • 27,035 / +0,015 Kč 📈 CZK/USD • 23,774 / -0,008 Kč 📈 PX • 889,53 / -0,82 % 📈 EURO STOXX 50 • 2890,35 / -2,43 % 📈 ZLATO • 1230,78 \$ / +1,28 %

KOMENTÁŘ: MNOHO POVYKU PRO NIC / str. 14

Krátce

Srí Lanka obslouží Česko létajícím velvyslancem

Ostrovní stát v jihovýchodní Asii Srí Lanka už nechce být v Praze zastupován z Vídně. Nezaloží ale v Česku kamenný úřad, místo toho občas přiletí z Kolomba ambasador. **str. 3**

Home Credit učí Filipínce nákupy na úvěr

Firma Home Credit, která za dva roky na filipínském trhu poskytla půjčku na koupi často první pračky 200 tisícům lidí, zvyšuje finanční gramotnost i pomocí komiksů. **str. 6**

Němci vydraží podpory pro zelené zdroje

Německo počítá s výstavbou pěti tisíc megawattů ve větru a fotovoltaice ročně. O podporu ve formě zeleného bonusu se bude soutěžit v aukcích. **str. 8**

Nizozemsko určí ráz EU

Nizozemci se v referendu vysloví, zda souhlasí s asociací dohodou mezi Evropskou unií a Ukrajinou. Ostatní země EU smlouvu schválily, ale musí být pro všechny. **str. 10**

twitter.com/e15news

MIROSLAV KALOUSEK:

Vláda zrušila poplatky, zvýšila zisky lázeňskému byznysu, ale vykašlala se na platy zdravotníků.

Panamská chobotnice sáhla i na Slavii

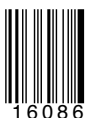
Panamští advokáti Mossack Fonseca, kteří politikům a celebritám pomáhali obejít daňové regule, zanechali otisky i v loňském insolvenčním řízení s fotbalovou Slavií.

Mossack Fonseca pomáhala založit firmu Online Services, která **vystupovala jako významný věřitel Slavie.**

Nárok stáhla po vstupu čínské CEFC do Slavie. Dál se však účastní jiných insolvenčních tahanic. **TÉMA / str. 4**

Foto: dtk

9 771803 454307 16086

Zápisník
Pavla Otta

Neplašte myslivce

Pokutu až třicet tisíc korun chce ministr zemědělství Jurečka napájet každému, kdo vstoupí do lesa. Omezit hodlá i pohyb po volné krajině. Jurečka to myslí dobře. Nechce, aby lidé lezli myslivcům do rány, a rušili tak odstřel zvěře. Zákaz navíc nemá platit celoročně. Člověk si zkrátka ohlídl, aby nešel na houby či na borůvky do nějaké honitby, a je to. Hlavně že myslivci budou mít klid na práci. Novela zákona má slušnou šanci na úspěch, protože mezi poslanci a senátory je myslivců požehnaně.

Lidé, kteří v Bochově vítali prezidenta Zemana protestními transparenty, dostali předvolání na policii. Ta zjistí, zda se nedopustili protiprávního jednání. Jinými slovy, bude je buzerovat, že si dovolili veřejně vyjádřit svůj názor. Šéf vnitra Chovanec by měl policii vysvětlit, že právo veřejně vyjadřovat své názory je zakotveno v ústavě. A že heslo pomáhat a chránit neplatí jen pro příznivce hlavy státu a čínské soudruhy.

Kauza Panama Papers dala za pravdu Andreji Babišovi, že opravdu všichni kradnou. Pravdu ale měla také opozice, když ministři financí říkali, že místo živnostníků, tedy zavedení evidence tržeb, by se měl zaměřit na velké ryby.

Vojenské zpravodajství v libanonské kauze zásadně nepochybovalo, zjistila analýza ministerstva obrany. Fajn, takže rozkrýt identitu agenta, který je držen jako rukojmí v cizině, je v pořádku.

Protagonisté dne

Sigmundur GUNNLAUGSSON

ISLANDSKÝ PREMIÉR

Jeho střed zájmů odhalený v důsledku panamské kauzy vyvolal největší protesty v historii Islandu. Na jejich základě podal demisi.

str. 4

Milutin PERIĆ

MAJITEL SLOT GROUP

Skupina zaměřená na výherní automaty a rulety se předloni po letech propadla do čisté ztráty. Činila 62 milionů korun.

str. 6

Recep Tayyip ERDOĞAN

TURECKÝ PREZIDENT

Turecká policie pozatýkala 68 lidí kvůli propojení s duchovním Fethullahem Gülenem, který je považován za prezidentova rivala.

str. 8

NOVÝ REKTOR

Foto: tisk

PREZIDENT Miloš Zeman jmenoval na Pražském hradě nového rektora Jihočeské univerzity Tomáše Machulu (vlevo). Tomu blahopřála také ministryně školství Kateřina Valachová.

Centrální nákupy nemocnicím moc nejdu

■ Stát chystá velkou hromadnou zakázku na rajsý plyn pro fakultní nemocnice. Ne však na jiné zdravotnické prostředky.

Adéla Čabanová

Ministerstvo financí a někteří poslanci vyvíjejí tlak na ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka, aby pro fakultní nemocnice nakupoval centrálně zdravotnické prostředky. Ministr Andrej Babiš (ANO) vidí v nákupech zdravotnického materiálu rezervy.

„Sdružené nákupy jsou trendem v západní Evropě,“ říká Adam Vojtěch z ministerstva financí. Mohou se tím podle něj eliminovat „spřátelení dodavatelé“ u jednotlivých nemocnic.

„Pozornost by se měla soustředit na nákupy zdravotnických prostředků a léčivých přípravků, protože tu jsou možné

největší úspory,“ říká poslanec KDU-ČSL Ludvík Hovorka.

Ministerstvo zdravotnictví ale významné rozšíření centrálních nákupů zdravotnických prostředků odmítá. Centrálně už pro svoje nemocnice nakoupilo elektřinu, plyn, automobily a připravuje zakázku na telekomunikační služby. U zdravotnických prostředků tomu ale prý brání řada komplikací. „Je těžké sjednotit poptávku, každá nemocnice a každé oddělení fun-

guje trochu jinak,“ míní náměstek ministra zdravotnictví Petr Landa. Připomněl, že na příslušném odboru pracuje jen deset lidí. V některých komoditách představují zakázky pro přímo řízené nemocnice polovinu trhu. Právě se chystá centrální zakázka na medicínální plyny, jako jsou rajsý plyn či kyslík.

Celkově přímo řízené nemocnice nakupují zdravotnický materiál za stamiliony korun ročně.

NÁZORY str. 14

Pořízení injekčních stříkaček by trvalo rok

Ministerstvo zdravotnictví v roce 2014 vyhlásilo centrální zakázku na jehly, injekční stříkačky a další zdravotnický materiál za 43 milionů korun. Dnes o zakázce náměstek Petr Landa mluví jako o cenné zkušenosti. Přestože do ní úředníci vybrali co nejjednodušší materiály, nepodařilo se jim ji dokončit. „Na základě námítky neúspěšného uchazeče antimonopolní úřad zakázku zrušil. Za půl roku vzal uchazeč námítku zpátky,“ uvedl Landa. To ale bylo téměř rok po oznámení zakázky. „Situace na trhu se změnila, potřeby nemocnic také,“ popisuje náměstek neslavný konec s tím, že si z toho ministerstvo zdravotnictví vzalo ponaučení.

Srí Lanka obslouží Česko létajícím velvyslancem

■ Ostrovní stát v jihovýchodní Asii už nechce být v Praze zastupován z Vídně. Občas proto přiletí ambasador z Kolomba.

David Vagaday

Nové diplomatické zastoupení přímo pro Českou republiku má mít ne zcela obvyklou podobu. Srí Lanka nezaloží v Česku kamenný úřad, místo toho jmenuje takzvaného létajícího velvyslance. Tento diplomat bude úřadovat z ministerstva zahraničí v hlavním městě Kolombu a do Prahy bude v případě potřeby létat. Ulehčí se tak i srílanské ambasádě ve Vídni, pod jejíž gesce Česko dosud spadalo.

Novinku, která se vedle Prahy týká i Vatikánu, oznámil podle srílanských médií ministr zahraničí Mangala Samaraweera. Nové uspořádání podle něho zajistí, že Srí Lanka bude mít „stopu

ve všech důležitých hlavních městech světa“. Zároveň se ale vyhne nutnosti utrácet miliony rupií na zřízení rezidentní mise.

„Budou pracovat z kanceláře na ministerstvu zahraničních věcí a minimálně dvakrát ročně

žádost o jmenování nového ambasadora. „Pokud by srílanská strana popsané aranžmá s nerezidentním velvyslancem se sídlem ve svém hlavním městě navrhla, nejednalo by se o něco, co by bylo současné diplomatické praxi neznámé,“ vysvětlila mluvčí českého ministerstva zahraničí Zuzana Chřištofová.

Českou republiku podle ní obsluhují tři létající velvyslanci – ze San Marina, Malty a karibského ostrovního státu Antigua a Barbuda. Diplomati z posledně jmenované země je ale zatím designovaný, to znamená, že je schválený, ale dosud prezidentovi nepředal pověřovací listiny.

„Obecně lze říci, že tato praxe je oblíbená u některých malých zemí například Střední Ameriky a karibské oblasti, někdy ji aplikují i severské státy Evropy či právě malé země typu Malty,“ dodala Chřištofová. Česko teď žádné létající velvyslance nemá.

Více E15.cz

Česko
v současné
době obsluhují
tři
létající velvyslanci:
ze San Marina, Malty
a Antiguy
a Barbudy.

uskuteční návštěvy v zemích jejich akreditace,“ vysvětlil princip fungování létajících velvyslanců Samaraweera. Tito diplomati by podle něj měli být dostatečně schopní radit vládě, zatímco budou sledovat vývoj v příslušných zemích. Tuzemské úřady zatím nemají ze Srí Lanky

Praha vypoví smlouvy na desítkách parkovišť

Technická správa komunikací vypověděla nájemní smlouvu provozovateli parkoviště na Malostranském náměstí. Pronajímateli teď plyne tříměsíční výpovědní lhůta, parkoviště má z náměstí zmizet k 1. červenci. Praha chce také vypovědět smlouvy dalším nájemcům více než devadesáti veřejných placených parkovišť. Tyto výpovědi nyní TSK chystá.

TSK právě chystá výpovědi, které zdůvodňuje nízkými nájemmi. Některá parkoviště budou zrušena zcela, to se týká například parkovišť v Nuslích, Krči, na Smíchově a Malé Straně, kde budou využita v rámci zavedení zón placeného stání. Vedení Prahy uvažuje rovněž o zru-

šení placeného parkoviště na Alšově nábřeží.

Malostranské náměstí řeší TSK odděleně od ostatních pronajatých parkovišť. „Výpověď byla podána a firma Indigo Infra výpověď převzala a od 1. dubna 2016 běží výpovědní lhůta,“ uvedla mluvčí TSK Barbora. Praha 1 tak bude moci na náměstí od prázdnin pořádat nejrůznější akce včetně trhů.

Proti zrušení parkoviště se v uplynulých týdnech postavili někteří poslanci. Byli mezi nimi například Roman Váňa (ČSSD) nebo František Laudát (TOP 09). Většina poslanců ale chápe, že náměstí bez automobilů bude vypadat lépe. Sněmovna část Malostranského náměstí využívala k parkování. /čtk/

Krátce

Dodržte slíbené zvýšení platů, apeluje TOP 09

Opoziční TOP 09 vyzvala vládu, aby naplnila pět let staré memorandum o zvyšování platů lékařů. Zdravotníci peníze nezbytně potřebují, zdůraznil bývalý ministr zdravotnictví Leoš Heger, který tehdy memorandum s Českou lékařskou komorou a Lékařským odborným klubem podepisoval.

NÁZORY str. 14

Vojáci nacvičovali ostrahu hranic

Příslušníci armády cvičili včera na Moravě ostrahu státní hranice pro případ nenadálé krize. Cvičení Brána 2016 prověřilo dojezdové časy potřebné k posílení policejních jednotek. /čtk/

**CENTRAL
GROUP**

Moderní byty v zeleni ve vilové čtvrti

**NOVINKA
PRODEJ ZAHÁJEN**

**Nad Volyňkou
Praha 10**

- Komorní rezidenční projekt jen 20 minut od centra Prahy
- Přírodní parky, golf a vodní nádrž Hostivař v dosahu
- Kvalitní nové byty ve vysokém standardu
- Možnost odkladu platby, jen 10 % předem a zbytek až rok od nastěhování

* Detailní podmínky na www.central-group.cz

HYPOTÉKA CENTRAL GROUP
úrok jen **1,69 %** ročně*

☎ 226 222 222

www.central-group.cz

Firma z Panamy řadí v českých insolvencích

■ **Panamští právníci Mossack Fonseca pomáhali založit firmu, jež loni potrápila fotbalový klub Slavia. Ke spolupráci s Panamci se přihlásil bývalý spolumajitel zkrachovalé kampeličky WPB Pavel Petrovič.**

Daniel Novák

Z hlubin insolvenčního rejstříku vyplavala pozoruhodná česká stopa k obří kauze takzvaných Panama Papers a s nimi spojenou právní společností Mossack Fonseca. Panamští advokáti pomáhali obejít daňové regule vrcholným politikům stejně jako celebritám z celého světa. Otisky však zanechali rovněž v loňském insolvenčním řízení s fotbalovou Slavií.

Mossack Fonseca podle dokumentů v insolvenčním rejstříku fungovala jako registrační agent pro společnost Online Services z tichomořského ostrova Samoa. Tamní pobočka Mossack Fonseca i Online Services sídlí na stejné adrese.

ZÁJEM O POZEMKY

Právě Online Services minulý rok vystupovala jako významný věřitel Slavie. Pohledávku získala od bývalého ředitele klubu Zbyňka

Kusého. Po vstupu čínské společnosti CEFC do Slavie firma svůj nárok stáhla.

Nestáhla se však z dalších aktivit kolem tuzemských insolvencí. V roli věřitele zkrachovalé realitní společnosti Deveplan se snaží zmocnit lukrativních developerských pozemků u Brna. Parcely od Deveplanu koupila velká americká společnost Prologis. Online Services a další věřitelé s neznámými vlastníky ale tvrdí, že obchod byl kvůli právní vadě neplatný, a chtějí je vrátit do majetkové podstaty Deveplanu.

ANO, SPOLUPRACOVALI JSME

Za Online Services vystupoval v kauze Slavie i v současnosti u Deveplanu Jiří Holas, dvorní advokát Pavla Petroviče, specialisty na zakládání firem v daňových

rájích a bývalého spolumajitele zbankrotované kampeličky WPB. „Mossack Fonseca znám a mohu tudíž na otázku, zda jsem s nimi v minulosti nějak spolupracoval, odpovědět ano,“ sdělil deníku E15 Petrovič. Nekomentoval však případný vztah k Online Services s tím, že po rozkmotření s partnery z WPB čelí řadě vykonstruovaných a falešných dokumentů. Právníci mu proto radí mlčet a nechat pracovat policii a soudy.

Petrovič má podle týdeníku Euro blízko k byznysovému dravci Martinu Bendovi. Ten se pohyboval kolem vytunelovaných fondů Trend a má propojení do dění kolem Deveplanu. Právě Bendovo jméno se rovněž objevilo v Panama Papers, uvedla na serveru iDnes novinářka Pavla Holcová z Českého

centra pro investigativní žurnalistiku, které se na zpracování dokumentů podílelo. „Jsem v Africe. Nevím, o co se jedná. Ve společnosti Deveplan nemám žádné zájmy,“ zareagoval Benda.

V České republice měla Mossack Fonseca v minulosti dokonce kancelář a dnes již nefungující internetové stránky Mossfon.cz. Pobočka však v roce 2006 vstoupila do likvidace. Na českém seznamu se vyskytuje 283 jmen, ale zčásti jsou to cizinci.

Šetření kolem neexistující banky

Ministerstvo financí se obrátí na Českou národní banku kvůli činnosti dnes už neexistující eBanky, která podle panamských dokumentů otvírala účty i firmám, jež nedoložily dokumenty týkající se vlastníka. Uvedl to ministr financí Andrej Babiš (ANO). Zároveň sdělil, že nemá informace o tom, že by v zakládání offshorových firem byli zainteresováni čeští politici.

Více E15.cz

Ruská média mlčí, Island'ané protestují

■ **Kauza daňových úniků budí protichůdné reakce. Číňané přístup k textům rovnou zablokovali, Rusové se vesměs nevyjadřují a Island'ané rovnou vyrazili do ulic.**

Jan Pavec

Státem financovaná televize Russia Today kritizuje, že z dlouhé řady známých jmen zapojených do skandálu si většina světových médií vybírala do čel zpráv hlavně prezidenta Vladimíra Putina. Na svých internetových stránkách vychází z kritických citací uživatelů sociálních sítí a jednoho přímo uvádí v titulku: Go-ebbelsovy zprávy byly méně zaujaté. Televize zdůrazňuje, že jméno Vladimíra Putina se v uváděných dokumentech neobjevuje.

Zapojení Putinova dlouholetého přítele a manželky jeho tiskového mluvčího Russia Today ovšem nezmínuje. Kreml samotný odmítl jakékoli spojování kauzy s ruským prezidentem. Nejčtenější bulvární deník v zemi Komsomolskaja Pravda se o kauze v úterním vydání nezmínil vůbec.

K informacím o daňových únicích se hodně obtížně dostávají také čínští čtenáři. Největší tamní internetový vyhledávač Baidu po zadání sousloví Panama Papers ukáže zprávu, podle které by bylo zobrazení výsledků porušením zákona. Úřady zablokovaly také přístup k článkům zmiňujícím čínské aktéry kauzy. Mezi nimi jsou i příbuzní současných i minulých členů vedení komunistické strany včetně prezidenta Si Ťin-pchinga.

Britové si podobné kroky dovolit nemohou, ale i úřad Davida Camerona se odmítl vyjádřit k zapojení premiéro-

KONČÍ. Islandský premiér Gunnlaugsson se dostal do střetu zájmů, v jehož důsledku podal demisi.

va otce do kauzy. „Jde o soukromou záležitost,“ sdělil tiskový mluvčí ministerského předsedy. Neodpověděl přitom, zda Cameronova rodina stále drží peníze v offshorových firmách. Pro britského premiéra je to zvláště delicate. Sám totiž v minulosti představitele daňových rájů vyzýval, aby proti případům úniků zasáhli.

Skandál nejsilněji otrásl Islandem. Předseda tamní vlády Sigmundur Davíð Gunnlaugsson v jeho důsledku podal demisi, a podle listu The Financial Times se tak stal mezi státníky první obětí skandálu. Jeho střet zájmů spočíval v tom, že spolu s manželkou založil společnost na Britských Panenských ostrovech. Po třech zbankrotovaných bankách požadoval 4,2 milionu dolarů. Premiér se přitom osobně zúčastnil jednání o dohodě s bankovními věřiteli. V zemi vyvolal protest, jehož se zúčastnilo deset tisíc lidí.

Více E15.cz

Českým vývozcům chybějí dělníci

■ Řešením nedostatku lidí ve výrobě má být padesát tisíc dělníků z Ukrajiny, jejich začlenění ale trvá i déle než rok.

Jaroslav Bukovský

Budoucí dynamiku českého exportu drží v rukách ukrajinští dělníci. Aby český vývoz nezačal ztrácet dech, musely by domácí firmy co nejdříve nabrat desítky tisíc lidí do výroby. Domácí trh práce ale už naráží na svůj strop, na padesát tisíc dělníků tak čeští vývozců zkusí podle Asociace exportérů přetáhnout z Ukrajiny. V opačném případě hrozí, že firmy nebudou stíhat plnit své výrobní plány.

„Kdyby sem nyní přijelo padesát tisíc ukrajinských dělníků, tak jsem přesvědčen, že okamžitě seženou práci,“ říká místopředseda Asociace exportérů Otto Daněš. Domácí firmy se podle něho v současnosti o aktivní nábor dělníků na Ukrajině už aktivně snaží, zatím se ale objem předběžných dohod

OBŘÍ POPTÁVKA. Výrobní podniky se aktivně snaží o nábor zahraničních pracovníků. Hrozí, že nestihnou dodat včas zakázky.

počítá na desítky. „Problém je, že většina z uchazečů nemůže čekat zhruba rok na to, až v Česku získá práci,“ dodává Daněš. Cesta Ukrajinců za práci totiž trvá podle zkušeností českých firem od devíti do čtrnácti měsíců. Problémem je především doba potřebná pro získání českého víza, ale i tříměsíční lhůta, po kterou domácí zaměstnavatel musí ze zákona čekat, zda se mu na volné místo nepřihlásí uchazeč z Česka.

Od letošního pololetí by se podle Daněše měla pracovní anabáze ulehčit, zrychlit by prý mělo zejména získávání víz. „Podniky se začínají obávat, že nestihnou dodat zboží včas. Zaplatí pak pokuty nebo přijdou o klienty,“ doplňuje Daněš. Zahraniční zakázky se přitom na české firmy jen valí. „Evergreenem v podpoře českého vývozu zůstává uměle oslabená hodnota koruny. Zároveň s tím roste i objem objednávek z ciziny,“ říká hlavní ekonomka Raiffeisenbank Helena Horská.

Nedostatek dělníků uchazečů začínají čeští exportéři zmiňovat stále častěji, stále vzácnější jsou ale profese ve všech patrech hospodářství. „Ekonomika roste, firmy nabírají a nedostatek lidí se projevuje napříč všemi obory od vyučených přes vysokoškoláky, od dělníků a řidičů přes IT odborníky po nejvyšší manažery,“ říká Andrea Linhartová Palánová, expertka na řízení lidských zdrojů v PwC.

Explosia vyrábí bez lidské obsluhy

Zbrojovka Explosia dokončila modernizaci linky pro produkci sférických prachů. Společnost na výrobu výbušnin si od inovace slibuje navýšení výroby o čtvrtinu i efektivnější využití stávajících technologií.

„Nová linka pro nás znamená lepší flexibilitu v plnění zakázek a zkrácení času od objednávky k realizaci,“ uvedl ředitel firmy Josef Tichý.

Vlastní technologie výroby prachu je ve všech fázích bez přímé účasti lidské

obsluhy. Sférické prachy se používají jako náplň do nábojů pistolí ráže 9 milimetrů, ale také do samopalů nebo kulometů. Jejich výroba představuje výsledek vlastního výzkumu firmy a vývoje prováděného nepřetržitě od šedesátých let minulého století. Technologie vyvinula Explosia v roce 1965. Modernizace a doplnění o nová zařízení se uskutečnily v roce 1996 a 1998 a nyní letos. Navýšení produkce pomohou například dva nové drtící válce. /čtk/

Foxconn opravuje mobily

■ Podnik plánuje, že množství opravených a repasovaných přístrojů dosáhne až půl milionu kusů ročně. Opráveňské centrum stálo 55 milionů korun.

Společnost Foxconn CZ prostřednictvím své dceřiné firmy zahájila v Pardubicích provoz nového centra na opravu mobilních telefonů. Pracovat v něm má 250 lidí, z toho čtyři pětiny v dělnických profesích. Novou opráveňskou linku spustil

Foxconn Global Services Division v dubnu. Středisko se bude zabývat repasováním starších typů mobilních telefonů, opravami přístrojů, sestavováním příslušenství k telefonům i částečnou recyklací zařízení.

Skupina Foxconn, která vyrábí elektroniku, loni koupila dvacetiprocentní podíl firmy Bamboo Distribution, která v současnosti zajišťuje repasování

mobilních přístrojů v 17 zemích. Spolupráce má vést k vybudování sítě opráveňských služeb ve Velké Británii i Evropě.

„Tato investice zapadá do plánů růstu Foxconnu v České republice, v Evropě i po celém světě,“ uvedl provozní ředitel FGSD

Patrick Blundson. Pardubická společnost FGSD poskytuje služby pro celou tchajwanskou skupinu Foxconn i její klienty. /čtk/

V nové opravně mobilních telefonů najde práci

250
lidí.

Home Credit učí Filipínce kupovat na úvěr

Foto Home Credit

ZATÍM HLAVNĚ HOTOVOST. Sedm z deseti Filipínců zatím nemá bankovní účet. Jejich finanční gramotnost je velmi slabá.

■ Na souostroví má česká firma Home Credit už 200 tisíc klientů, finanční gramotnost zvyšuje i pomocí komiksů.

Tomáš Stingl

Česká úvěrová společnost Home Credit zažívá bleskovou expanzi na Filipínách. Zhruba po dvou letech poskytl půjčku na koupi často první ledničky nebo pračky v životě už víc než dvěma stům tisícům Filipínců.

„Naším cílem je pokrytí všech důležitých oblastí Filipín tak, abychom dokázali do konce příštího roku poskytnout služby víc než jednomu milionu zákazníků,“ uvedl David Minol, generální ředitel Home Credit Philipines. Firma těží z hospodářského boomu, které asijské souostroví v současnosti zažívá. Na Filipínách přitom česká firma řeší zajímavou situaci. Spustila osvětovou

kampaň na zvýšení finanční gramotnosti, protože mnoho Filipínců zažívá růst životní úrovně a možnost koupit si luxusnější zboží poprvé v historii.

„Sedm z deseti Filipínců zatím nemá bankovní účet

a jejich přístup k finančním službám je velmi omezen. Mzda se na Filipínách vyplácí všem pracovníkům minimálně dvakrát měsíčně tak, aby jim to umožnilo lépe hospodřit s penězi, protože v jejich povaze je žít dneškem,“ vysvětluje David Minol. Home Credit využil pro osvětu mezi Filipínci i komiksy nebo hry s tematickou financí.

Specifická je také poptávka. Filipínci kupují na úvěr hlavně notebooky a chytré mobily, což souvisí s tím, že

mobilní zařízení na souostroví nahrazují mnohde zatím neexistující pevné připojení k internetu.

Oproti jiným zemím se na Filipínách na úvěr kupují hodně také hudební nástroje, které patří k tamějšímu životnímu stylu. V součas-

nosti má Home Credit na Filipínách už sedmáct stovek zaměstnanců a kvůli rychlému růstu nabírá každý měsíc víc než 200 dalších pracovníků. Filipíny tak patří mezi černé koně

společnosti Home Credit v době, kdy naopak firma trpí poklesem poptávky na postsovětských trzích.

Více v dnešní příloze E15

ČESKÝ EXPORT

Filipínci kupují na úvěr hlavně notebooky a chytré mobily. Mobilní zařízení nahrazují pevné připojení.

Vedení drah stojí za stíhanými kolegy

Mimořádná valná hromada Výzkumného ústavu železničního zachovala stíhané manažery společnosti ve funkcích a s případnými dalšími kroky vyčká na výsledky trestního řízení. Valnou hromadu VÚŽ tvoří představenstvo mateřských Českých drah.

„Dozorčí rada i valná hromada jim daly důvěru a budou sledovat průběh vyšetřování,“ uvedl mluvčí drah Radek Joklík. Členové představenstva VÚŽ Antonín Blažek a Petr Kaván uvízli v sítích policie předminulý týden, zátah se týkal především zakázek Správy železniční dopravní cesty. Na valné hromadě uvedli, že k žádnému trestnému činu nedošlo. Ačkoli žádná ze stran konkrétní důvody stíhání neuvádí, podle informací E15 jde zřejmě

o zakázku na technická řešení vysokorychlostních tratí. Jejím výsledkem mají být mimo jiné normy, které ovlivní českou železnici na desítky let dopředu.

Zakázku vyhrál Sudop Praha ve sdružení s ACRI, což je asociace železničního průmyslu. VÚŽ skončil druhý. Zásah policie se týkal i Sudopu. Zakázku dlouhodobě kritizovalo nevládní Centrum pro efektivní dopravu, které považovalo řadu podmínek stanovených SŽDC za diskriminační. Podle centra podmínky vyloučily zahraniční konkurenci tuzemských monopolních dodavatelů. Role VÚŽ není jasná, ústav ale provozuje jedinou rychlostní trať, kterou je zkušební okruh u Velimi. Za rok 2014 měl VÚŽ čistý zisk přes sto milionů korun. /sin/

Obvinění nesmí ovlivnit chod firmy

■ Antonína Blažka vyšetřuje policie, jako právnická osoba je zároveň obviněna i firma, které šéfuje Výzkumný ústav železniční. „Jakékoli provinění odmítáme,“ říká Blažek.

Jan Šindelář

E15 Nenarušují všechna ta podezření byznys a kredit VÚŽ v zahraničí?

Je to pro nás velmi nepřijemná věc jak pro lidské, tak odborné stránce. Léta budujeme VÚŽ jako velmi seriózní firmu, která se zabývá vysoce odbornou až vědeckou prací. Firmu, která má mimo jiné oprávnění posuzovat veškeré komponenty na železnici.

E15 Jaké máte ohlasy od klientů a partnerů?

Všichni si přejí, aby se celá věc co nejdříve vysvětlila

a vyřešila. A všichni věříme, že nebude dán důvod pro nějaké další stíhání. My se musíme všichni obhájit, čemuž věříme, a jakékoli provinění odmítáme.

E15 Přesto neobáváte se o pověst podniku, který se někdy označuje jako zlaté vejce Českých drah?

Zatím nic nenasvědčuje tomu, že bychom byli v tomto ohrožení a klienti nějakým způsobem znevůzněli. Spolupracujeme s orgány a normálně pracujeme. Na obchodní činnost a plánované výkony firmy to nesmí mít vliv.

E15 Za co jste obviněn?

K tomu se vyjadřovat nemohu. Podepsal jsem mlčenlivost a nechci nijak narušit spolupráci s vyšetřovateli. Považuji ale za obrovskou ironii osudu, že po téměř třiceti letech na dráze jsem stíhán za práci, jejímž jediným cílem je rozvoj a modernizace české železnice.

Slot Group se propadl do ztráty

■ Hazardní obr se zmenšuje. Prodal budovu v Karlových Varech i výletní loď.

Dušan Kütner

Jeden z největších hráčů na poli výherních automatů a rulet karlovarská skupina Slot Group se v předloňském roce poprvé po letech propadla do ztráty 62 milionů korun. Zároveň podniku miliardáře Milutina Periče klesá i výše sázek. Loni jich přijala za 8,24 miliardy a po vyplacení výher zůstalo 2,08 miliardy. V obou případech je to meziročně méně o čtrnáct procent.

„Propad tržeb byl důsledkem skutečnosti, že jsme se zaměřili na efektivitu provozu a uzavíráme nerentabilní místa,“ uvedl Slot Group ve zprávě.

Výsledky Slot Group (v letech 2010 až 2014)

	2010	2011	2012	2013	2014
přijaté sázky (v mld. Kč)	10,88	10,63	10,97	9,61	8,24
hrubé výhry (v mld. Kč)	2,73	2,66	2,68	2,41	2,08
čistý zisk/ztráta (v mil. Kč)	351,2	196,3	6,8	11,5	-62,0

pozn.: hrubé výhry = rozdíl mezi přijatými sázkami a vyplacenými výhrami
pramen: výroční zprávy firmy

Firma spustila restrukturalizaci již v roce 2012 po zavedení loterijní daně ve výši dvacet procent z rozdílu mezi přijatými a vyplacenými sázkami. Sloučila tak například některá regionální střediska a v letech 2012 a 2013 sjednotila názvy všech provozoven, které nyní fungují pod jednotnou značkou StarArena. Od té doby se skupina zaměřuje více na efektivitu provozu a nikoli na expanzi na trhu.

Za předloňskou ztrátou jsou podle vedení firmy

prodeje dvou významných aktiv. První byl prodej budovy Lázeňské v Karlových Varech, po kterém firmě zůstala ztráta ve výši téměř padesáti milionů korun. Skupina také prodala svou námořní loď, což ve výsledku znamenalo další ztrátu pětadvacet milionů korun.

„Bez vlivu těchto dvou mimořádných transakcí vykazuje skupina Slot provozní zisk za rok 2014 ve výši 51,5 milionu korun, tedy obdobný jako v roce 2013,“ vypočítal

Slot Group. Největší část přijatých sázek tvoří videoloterijní terminály, které se částkou necelých šesti miliard na celkových sázkách podílely dvaasedmdesát procenty. Na celém tuzemském trhu tak podíl Slot Group dosáhl deseti procent.

Druhou nejsilnější část skupiny jsou rulety, z nichž pocházelo šestnáct procent tržeb, tedy 1,3 miliardy korun. Podíl skupiny na celém tuzemském trhu v tomto případě předloni činil dokonce přes 21 procent. Podnik pokračoval v nastartované restrukturalizaci i v loňském roce. Prodal mimo jiné dvě dceřiné firmy na Slovensku a naopak za 383 milionů koupil konkurenčního provozovatele výherních automatů a rulet, společnost Masox. Výsledky za loňský rok zatím firma nezveřejnila.

Krátce

Komárek kupuje zásobníky v Německu

Společnost MND Gas Storage ze skupiny MND Group kupuje dva podzemní zásobníky plynu v Německu. Podnik patří do skupiny KKCG podnikatele Karla Komárka. Zásobníky mají kapacitu 200 milionů metrů krychlových.

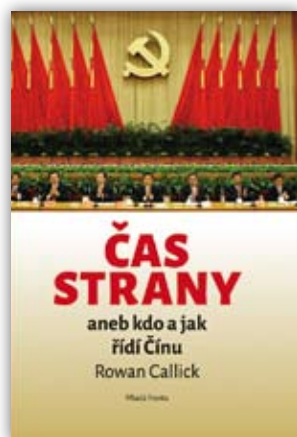
Zájem o nové vozy posílil

Prodej nových osobních aut za první čtvrtletí vzrostl o dvanáct procent na rekordních 59,6 tisíce vozů. První Škoda zvýšila odbyt o 21 procent. Údaje oznámil Svaz dovozců automobilů. Škoda podle ředitele českého zastoupení Luboše Vlčka v březnu prodala 7107 aut, což je nejlepší měsíční výsledek značky na českém trhu v historii. /čtk/

A161003971

INZERCE

Poznejte skutečnou Čínu!

kniha.cz

Žádejte v knihkupectví nebo se slevou
20 % na www.kniha.cz

mlf
MLADÁ FRONTA

Němci budou dražit podporu pro zelené zdroje

■ Pilotní loňské aukce na solární elektrárny považuje Berlín za úspěch. Aukcemi má projít 80 procent z plánovaných solárních a větrných elektráren.

Jan Stuchlík

Na jaře 2017 by se v Německu měl rozjet systém přidělování podpory velkým solárním a větrným elektrárnám. O podporu ve formě zeleného bonusu budou investoři soutěžit v aukcích. Berlín počítá s výstavbou nových 2500 megawattů ve větru na pevnině a 2500 megawattů ve fotovoltaice ročně. Pomocí tendrů hodlá postavit 80 procent z těchto kapacit. Zbytek připadá na menší instalace s kapacitou pod jeden megawatt, na které se systém aukcí nevztahuje. Novela zákona o podpoře obnovitelných zdrojů už míří do parlamentu.

Němci sbírali zkušenosti s aukcemi od loňska v pilotních tendrech na výstavbu slunečních elektráren.

„Neudělali jsme v nich žádné chyby a nenarazili jsme na žádné problémy. Naopak byl to úspěch. Během osmi měsíců klesla požadovaná cena elektřiny z více než 90 eur na méně než 80 eur za megawatthodinu,“ uvedl při pražské návštěvě Rainer Baake, náměstek pro energetiku na spolkovém ministerstvu hospodářství. V aukcích získávají dvacetiletou podporu projekty, které žádají nejnižší cenu, a to až do naplnění kapacity, kterou stát poptává.

Každý rok Spolková síťová agentura vypíše tři až čtyři aukce pro každou technologii. Pevninské větrné elektrárny budou příští rok soutěžit ve dvou závodních aukcích. „Už v první jarní aukci očekáváme velkou konkurenci,“ říká Jörg Jaspers z energetické společnosti EnBW. Větrné parky na moři

začnou o podporu soutěžit po roce 2020.

Rostoucí kapacita solárů a větrných elektráren bude zvyšovat tlak na budování přenosových sítí. Baake přiznává, že to se v Německu na čas zadrželo. Úkolem vlády je teď podle něj zajistit zapojení obnovitelných zdrojů do energetického systému. „Když bude hodně foukat, budou chtít naši levnou elektřinu nejen na jihu Německa, ale také v Rakousku a dalších okolních zemích. Musíme odstranit úzká místa v sítích a rádi bychom vybudovali jednu společnou obchodní zónu v celé střední Evropě,“ dodává Baake.

Česko už loni mluvilo o vytvoření společného trhu s elektřinou s Německem během krátké doby jako o prioritě. Nyní náměstkyně ministra průmyslu pro energetiku Lenka Kovačková odhaduje, že by se spojení krátkodobých trhů mohlo provést do tří let.

Foto: profimedia.cz

MIMO DOHLED. Přísnější regulaci pojišťovny MetLife zakázal soud. Právě bedlivější dohled regulátorů přitom MMF prosazuje.

MMF: Pojišťovny mohou ohrozit finanční systém

Zdeněk Pečený

Necelý týden poté, co ve Spojených státech vypadla z přísného dohledu centrální banky pojišťovna MetLife, přichází Mezinárodní měnový fond s varováním rostoucího nebezpečí, které pro finanční stabilitu pojišťoven představují. „V rozvinutých ekonomikách za poslední roky vzrostl podíl životních pojišťoven na systémovém riziku,“ napsal MMF ve zprávě.

Report uvádí, že pojišťovny nejsou pro finanční systém tak rizikové jako banky. MMF nicméně nabádá regulátory po celém světě, aby na bezpečnosti pojišťoven zapracovali. Budoucí problémy regulátorů s tím spojené naznačil minulý týden, když americký soud zamítl plán tamní vlády uvalit na jednu z největších světových pojišťoven MetLife přísnější regulaci a dohled. Rozhodnutí přineslo precedent, s nímž se jen stěží povede umístit pod přísnější dohled další pojišťovny AIG a Prudential Financial. Zpráva MMF

nicméně vznikla před rozhodnutím o MetLife a ani se o této kauze nezmiňuje.

Analytici MMF uvedli, že celý pojišťovník sektor by mohl být významným přispěvatelem rizika pro finanční systém, ačkoli žádná z pojišťoven není označena za systémově důležitou instituci.

Gaston Gelos, šéf divize finanční stability, který na zmíněnou zprávu dohlížel, nezmínil konkrétní pojišťovny. MMF je ale prý pro, aby některé z nich byly shledány systémově důležitými podle pravidel Výboru pro finanční stabilitu.

Lagardeová vyzývá k podpoře růstu

Šéfka MMF Christine Lagardeová vyzvala k důraznějším krokům na podporu světového růstu. Výhled globální ekonomiky pro nejbližší pololetí se podle ní zhoršil. MMF tak asi v příští prognóze zhorší odhady globálního růstu z předpovědi 3,4 procenta pro letošní a 3,6 procenta pro příští rok.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 5. 4. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,918
Čína	1	3,673
Dánsko	1	3,632
EMU	1	27,035
Chorvatsko	1	3,600
Japonsko	100	21,487
Kanada	1	18,055
Maďarsko	100	8,648
Norsko	1	2,845
Polsko	1	6,369
Rusko	100	34,436
Švédsko	1	2,921
Švýcarsko	1	24,821
Turecko	1	8,404
USA	1	23,774
Velká Británie	1	33,724

Akcie na pražské burze

5. 4. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	61,00	-1,21
ČEZ	408,90	-1,06
Erste Bank	658,30	-0,78
Fortuna	87,70	1,50
Kofola	420,00	-2,55
KB	5170,00	-1,52
NWR	0,13	-13,33
O2 CR	250,00	0,00
Pegas	774,20	2,82
Philip Mor. ČR	13 231,00	-0,05
PLG	208,00	0,00
TMR	630,00	0,00
Unipetrol	177,05	-1,56
VIG	506,00	-0,78
Celkový objem (v tisících korun)	448 407,91	

Finsko trápí příliš vysoká cena práce

■ Helsinky se malátné ekonomice snaží pomoci také cestou výdajových škrtů.

Jan Vávra

Finská vláda chce až o pět procent snížit cenu práce. Její jednotkové vyjádření je v porovnání s Němcem o pětinu vyšší, a podle ekonomů tak brzdí finský export. Možná opatření zahrnují snížení příplatků za práci přesčas, přenesení části nákladů na sociální pojištění z firem na zaměstnance či zrušení příspěvků na dovolenou. Finská ekonomika se tři roky potýkala s krizí, koncem loňského roku začala slabě růst.

Pravicová vláda Juha Sipiläho se vydala cestou škrtů a snižování podnikatelských nákladů. V současnosti rovněž jedná o tom, jak ve svých

Foto profimedia.cz

výdajích ušetřit dalších 400 milionů eur.

Tlak na ni vyvíjejí také ratingové agentury, země nedávno přišla o své špičkové hodnocení. Na rozhýbání ekonomiky pomocí vyšších veřejných výdajů, jako se o to pokouší Norsko, Sipilä nemá dostatečný finanční polštář.

S odbory a zaměstnavateli se chtějí Helsinky do konce

června dohodnout na zhruba pětiprocentním snížení pracovních nákladů, které by mělo umožnit Finsku lépe obstát v globální konkurenci. Vládní kabinet se snaží přesvědčit odboráře, že opatření je v jejich vlastním zájmu a neměli by mu bránit. S podobným návrhem ale premiéra již loni odmítli. Pokud by se stejná situace

opakovala, vláda je připravena prosadit konkrétní kroky zákonem.

Mezi ně by mohlo patřit uzákonění 24 hodin práce přesčas ročně za standardní odměnu, převedení části povinných plateb z firem na pracovníky či osekání oblíbeného padesátiprocentního bonusu k měsíčnímu platu v době letních dovo-

DRAHÁ SÍLA.
Až příliš velkorysé podmínky kolektivních smluv chtěla vláda korigovat již loni. Odbory to odmítly.

lených, který je součástí mnoha kolektivních smluv mezi podniky a zaměstnanci, připomíná agentura Reuters. Přesto by vláda nemusela na popularitě mnoho ztratit, průzkumy ukazují, že v tomto ohledu vládní Straně středu plánování reforem pracovního trhu neškodí. „Největší problém Finska je ale v tom, že zde chybí firmy, jejichž produkty a služby jsou žádané v zahraničí,“ uvedl pro agenturu Bloomberg šéf opoziční sociální demokracie Antti Rinne.

V porovnání s obdobím před vypuknutím ekonomické krize v roce 2007 je nyní objem exportu z Finska o pětinu nižší. Tehdy však také globální tržní podíl někdejšího klenotu finského hospodářství, výrobce mobilních telefonů Nokia, dosahoval čtyřiceti procent. Později se smrskl až na nynější tři procenta.

Krátce

Řecko získá privatizací polovinu odhadované sumy

Řecko získá z privatizace státního majetku zřejmě jen šest až sedm miliard eur, což je pouze zlomek z původně plánovaných 50 miliard eur a méně než polovina současného vládního odhadu. Řekl to řecký ministr hospodářství Jorgos Stachakis.

Akcionář Stock Spirit žádá výměnu ředitele

Společnost Western Gate Private Investments, která je jedním z největších akcionářů výrobce lihovin Stock Spirits Group, požaduje odchod generálního ředitele Chrise Heatha a jmenování nových členů správní rady. Western Gate v materiálech pro londýnskou akciovou burzu uvedl, že Stock Spirits potřebuje „novou perspektivu“, aby se mohl vypořádat s poklesem prodeje v Polsku. Stock Spirits se zaměřuje na střední Evropu a působí i v České republice.

Více E15.cz

Twitter bude streamovat sport

Sociální síť Twitter začíná se streamováním živých sportovních přenosů. Prvním krokem je získání práv na některá utkání ligy amerického fotbalu NFL, která odvysílá ještě letos. V souboji o práva porazila i rivaly Facebook a Amazon. Twitter se tak snaží zrychlit růst počtu nových uživatelů.

Více E15.cz

Peugeot Citroën plánuje návrat na americký trh

Francouzská automobilka PSA Peugeot Citroën představila plány na mezinárodní expanzi, která zahrnuje návrat na trh Spojených států po více než dvou desetiletích absence. Plánuje rovněž výrobu v Indii a jihovýchodní Asii. Cílem je zvýšit do roku 2018 odbyt o deset procent. Do roku 2021 by pak měl odbyt stoupnout o dalších 15 procent. /stp, čtk/

VŠE O VAŠICH OBLÍBENÝCH SERIÁLECH NA JEDNOM MÍSTĚ!

HOUSE
of CARDS

THE
WALKING DEAD

GAME OF THRONES

EDNA

WWW.EDNA.CZ

Nizozemci určí další ráz EU

■ Na Nizozemsko se dnes upírají zraky světových politiků. V celostátním referendu se jeho obyvatelé vysloví k tomu, zda souhlasí s ratifikací asociační dohody EU s Ukrajinou.

Jan Hajný

Nizozemská kampaň pro zablokování asociační dohody mezi EU a Ukrajinou začala loni v létě, když se euroskeptická skupina GeenPeil, aktivní hlavně na sociálních

médiích, rozhodla vyzkoušet právě zavedený zákon o referendu. Pod svou petici proti dohodě bleskově sehnala 470 tisíc on-line podpisů, když stačilo 300 tisíc.

Asociační dohoda vadí těm, co ji vnímají jako nástroj, který je začíná nutit ke spojenectví se zkorumpovanou zemí vyžadující nekonečnou pomoc. Ač je jen obchodním ujednáním, vidí ji mnoho Nizozemců jako krok ke členství Ukrajiny v EU. Obávají se například ztráty pracovních míst, přestože dohoda Ukrajincům pracovat v zemích EU nedovoluje. „Referendum je

jednou z mála cest, které nizozemským občanům dávají pocit, že alespoň pro jednou máme nad něčím kontrolu,“ říká Frank van Dalen, konzultant skupiny GeenPeil.

Odpůrci dohody tvrdí, že právě ona byla příčinou konfliktu na Ukrajině. „Tuto zemi, v níž jsme za pomoci falešných slibů zakoupili nebo do svého tábora přivedli řadu oligarchů, tlačíme do velmi nepříjemné pozice,“ říká prominentní nizozemský euroskeptik Thierry Baudet.

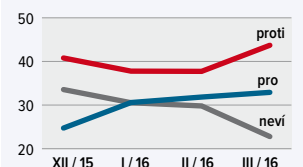
Odmítání Ukrajiny je v zemi tulipánů o to pozoruhodnější, že Nizozemsko

bylo Ruskem podporovanou válkou o Donbas postiženo víc než kterákoli jiná země EU. V roce 2014 zahynulo 193 nizozemských pasażérů letu MH17, když bylo jejich letadlo nad Ukrajinou sestřeleno, nejspíš proruskými rebely. Rozhořčená nizozemská veřejnost tehdy odpověděla pevnou podporou protiruským sankcím.

Je pravda, že Rusko vyloučilo Ukrajinu ze své celní unie, obsadilo Krym a podporuje separatisty v Donbasu. Stejně jako to, že v posledním desetiletí byla Evropa pro Ukrajinu stejně významným trhem jako Rusko. Přesto dnes skupiny zastánců dohody na tato fakta nespolehají. „V referendech se lidé řídí emocemi,“ ví Michiel van Hulten, bývalý šéf Strany práce, která teď vede kampaň Volte ano. „V posledních dnech jsme kladli hlavně

Posun k odmítnutí (v procentech)

Hlasovali byste v referendu pro nebo proti podpisu asociační dohody mezi Evropskou unií a Ukrajinou?

Pramen ioresearch.nl

otázku, zda chceme odmítnutím dohody dát Putinovi přesně to, o čem usiluje?“ upřesnil.

A jaké jsou prognózy? Průzkumy ukazují, vyjádření politiků naznačují a většina analytiků očekává, že tábor „ano“ dnes prohraje. A že tato porážka může dlouho rezonovat i daleko za hranicemi Nizozemska. [Sledujte E15.cz](#)

Foto Reuters

CÍTÍ ŠANCI. Demonstranti na amsterdamském náměstí Dam požadují, aby lidé hlasovali proti asociační dohodě EU s Ukrajinou. Celá unie věří, že nebudou úspěšní. Šéf Evropské komise Jean-Claude Juncker už varoval, že odmítnutí dohody by mohlo vést ke „kontinentální krizi“ a destabilizaci.

Nizozemské ne nemusí znamenat konec dohody

Aby se výsledkem referenda musela nizozemská vláda zabývat, je třeba nejméně třicetiprocentní účast. Hlasování má jen „poradní“ charakter, je však zřejmé, že tamní politická scéna jej ignorovat nemůže i kvůli parlamentním volbám příští rok. Nizozemský parlament už přitom dohodu o přidružení Ukrajiny schválil. Ale ani tehdy, kdyby země svou ratifikaci vzala zpět, nemusel by to být konec celé dohody, na Nizozemsko by se jen nemusely vztahovat ty její části, jež jsou v kompetenci uniijních zemí. Plebiscit vládu nezavazuje k tomu, aby prosazovala likvidaci celé ukrajinské dohody v Bruselu. /čtk/

Krátce

Arménie a Ázerbájdžán oznámily dohodu o příměří

Arménie a Ázerbájdžán včera oznámily, že se dohodly na ukončení nepřátelství v Náhorním Karabachu. Čtyři dny bojů si podle odhadů, založených na přiznaných vlastních ztrátách obou stran, vyžádaly nejméně 64 obětí na životech, převážně vojáků obou armád.

Řecko chce vyklidit tábory do konce týdne

Řecká vláda chce do víkendu odstěhovat všechny uprchlíky z provizorního tábora v Idomeni u makedonských hranic a v aténském přístavu Pireus. V obou táborech se nyní dohromady tisíná na 17 tisíc uprchlíků.

Protikorupční tažení v Číně má další úlovek

Čína obvinila jednoho z bývalých nejvyšších vojenských činitelů Kua Po-siunga z přijetí vysokých úplatek. Vojenští žalobci mají důkazy, že Kuo a jeho rodina těžili z jeho vysokého postavení a přijímali úplatky. Kuo se údajně k obvinění z korupce přiznal. /čtk/

Erdogan dal zatknout přívržence svého rivala

■ Desítky údajných příznivců islámského duchovního Fethullah Gülena bylo zatčeno při razii turecké policie.

Turecká policie pozatýkala po celé zemi 68 lidí kvůli údajnému propojení s duchovním Fethullahem Gülenem, který je považován za rivala prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana. Akce se

uskutečnila ve 22 provinciích země a zatčení byli mimo jiné bývalí policejní šéfové, obchodníci, akademici či zaměstnanci státní televize TRT. Celkem vydala prokuratura 120 zatykačů.

Erdoganova vláda viní Gülena, který má v Turecku miliony příznivců a od roku 1999 žije v USA, ze snahy svrhnout vládu. Kvůli tomu začal v lednu v Turecku proces se sedmdesátkou osob včetně Gülena, v němž je tento islámský duchovní obža-

lován, že řídil „teroristickou skupinu“, která prováděla politickou špionáž a bránila vládě v činnosti. Dopustit se toho měli tím, že v prosinci 2013 rozpoutali korupční skandál, jenž zasáhl nejvyšší patra politiky, včetně Erdoganova syna Bilala.

Čtyřiasedmdesátiletý Gülen, který býval kdysi Erdoganovým spojencem, je zakladatelem hnutí Hizmet, které prosazuje úctu k vědě, mezináboženský dialog a demokracii. /čtk/

ČASOPIS FORMEN: FASHION BIBLE PRO MUŽE

WWW.FORMENONLINE.CZ

Španělé místo uprchlíků tepou raději bankéře

■ **Španělsko si letos připomíná osmdesát let od vypuknutí občanské války.** Výročí připadá na dobu, kdy se španělští politici již přes čtvrt roku marně snaží sestavit novou vládu. **V Katalánsku sílí separatismus, španělský král před časem odstoupil, v zemi bují nová politická hnutí.** „Španělé si v poslední krizi zvykli kritizovat ty nahoře a nikoli ty dole,“ říká iberoamerikanista Radek Buben z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.

Daniel Novák

ES Co se Španělskem udělala krize?

Změnila španělský stranický systém. Obě hlavní strany oslabily, posílil separatismus v Katalánsku, zesílilo celkové zklamání z politiky, znásobilo se znechucení korupčními skandály. Když jel král v době nejhlubší krize lovit do Afriky slony, tak se dost zdiskreditovala monarchie. Stabilita a důvěra v systém je oslabena.

ES Mohla si země za krizi sama? Neměli Španělé moc siest?

To je stereotyp o Španělsku, který je fascinující zvláště když o něm mluví Češi, kteří mají mnohdy laxní přístup k pracovním výkonům. Španělsko má vyšší produktivitu práce než Česká republika. Před krizí ji mělo na úrovni Velké Británie. O jejich výkonu svědčí koncerny typu Telefoniky či těžařského Repsolu. Španělská siesta je pauzou během pracovního dne, který pak trvá déle do večera. To je dáno i klimatickými podmínkami. V loňských vedrech mnozí Češi nebyli schopni normálně fungovat. Na jihu Španělska i v centru země kolem Madridu v tom lidé pracují běžně.

ES Jsou ve Španělsku tématem uprchlíci?

Španělsko již před současnou vlnou zažilo silnou mig-

raci z Maroka či Alžírsko i ze subsaharské Afriky, nemluvě o Latinské Americe, ale i východní Evropě. Španělé jsou však současně v Evropě k uprchlíkům možná nejvstřícnější. V posledních volbách se v parlamentu neobjevila žádná radikální pravice.

ES Nikdo se migrantů politicky nechopil?

Ano, ale ne takovým způsobem jako v jiných zemích Evropské unie. Krajní pravice je díky slabému španělskému nacionalismu a diskreditaci za frankismu slabá. S tím souvisí relativně otevřený postoj veřejnosti k uprchlíkům. Navíc Španělé si v poslední krizi zvykli kritizovat ty nahoře a nikoli ty dole. Hněv Španělů se neobrací proti imigrantům a bezdomovcům, ale proti bankéřům a politické elitě. Kritika elity je dnes ve Španělsku velmi brutální.

ES Třetí nejsilnější politikou stranou Španělska je po prosincových volbách radikálně levicová Podemos. Lze čekat podobnou cestu k moci jako u Syrize v Řecku?

Uskupení Podemos vzniklo z takzvaných Indignados, což bylo autonomní sociální hnutí. Vliv Syrize na ně zapůsobil v tom, že je možné vstoupit do klasické politické hry spíše než fungovat jako

společenské hnutí. Podemos však bylo v jistém momentu radikálnější než Syriza. Když se tato řecká strana dostala k moci, tak v Podemos začali mít problém, protože Syriza akceptovala většinu podmínek EU. Podemos se od ní proto muselo začít distancovat s odkazy na jinou realitu. Přesto i oni se umírnili spolu s tím, jak cítí, že mohou ovlivňovat centrální vládu a parlament, v němž jsou silní, nemluvě o řadě regionů. Už se třeba příliš nehlásí k Venezuele.

ES Když se letmo podíváme na dějiny Španělska za posledních sto let, tak to vypadá jen na samý konflikt a rozbroje. Je to tak?

Ano, konfliktů zde byla řada, od Napoleonovy invaze v roce 1808 tři velké občanské války. Ale minimálně od konce Frankovy vlády v roce 1975 zažilo Španělsko také dlouhé období vládní stability, které by mu země typu Itálie nebo Belgie mohly závidět. A to navzdory tomu, že Španělsko má na svém území dva separatistické národy. Permanentně nestabilní Španělsko je mýtem. Současná situace není pravidlem.

ES Na druhou stranu ve Španělsku třicátých let propukla občanská válka a poražená revoluce. Vyvolal revoluci Sovětský svaz?

Španělská revoluce v roce 1936 začala až v reakci na vojenské povstání proti republikánské vládě, a to v momentu, kdy se Moskva o Španělsko vůbec nezajímala. Stalin se rozhodl, že bude pomáhat republice až na podzim 1936, tedy v době, kdy nejradikálnější kroky již byly přijaty. Navíc Moskva usilovala o zmírnění tamní radikálnosti. Španělská komunistická strana proti opravdovým radikálům typu anarchistů, trockistů

!! Krajní pravice ve Španělsku je i díky diskreditaci za frankismu slabá. S tím souvisí relativně otevřený postoj veřejnosti k uprchlíkům.

Foto E15 Michael Těmš 2x

❗ Minimálně od konce Frankovy vlády v roce 1975 zažilo Španělsko i dlouhé období vládní stability, které by mu země typu Itálie nebo Belgie mohly závidět. Neustále nestabilní Španělsko je mýtem.

a levicové části Socialistické strany působila jako stabilizační faktor a šlo jí hlavně o to vyhrát válku a nedráždit Západ. Navíc republikánská vláda Sovětskému svazu za všechny dodávky zbraní platila, nešlo o žádnou nezískanou pomoc. A od Moskvy brát musela i proto, že jí odmítala pomoci Francie.

EB Jaký měli radikálové na revoluci vliv?
Zejména v průmyslových oblastech Španělska, hlavně

v Katalánsku, a na jihu, bylo silné anarchistické hnutí. Někde měli větší sílu než tradiční marxisté. Nikde v západní Evropě anarchisté tak úspěšní nebyli. Naopak Komunistická strana Španělska byla až do občanské války marginální.

EB Dobrovolníci z Československa, kteří odcházeli do španělských interbrigád, byli převážně komunisté?
Mezi bojovníky z Československa zdaleka nepřevažovali komunisté. Jeden z prvních československých padlých ve španělské občanské válce byl v katolickém Orlu. Další známý padlý interbrigadista byl hlinkovec. Oni se v zásadě domnívali, že vedou globální boj proti evropskému fašismu. Takto tehdy Franka vnímali. Dnes však víme, že to na španělské pravici bylo složitější a fašisté byli jedna z více skupin. Válka vycházela hlavně z vnitřních problémů země, ale českoslovenští interbrigadisté se tehdy skutečně domnívali, že u Madridu bojují za Prahu.

EB Dostávali interbrigadisté žold, nebo je do Španělska táhly jen ideály?
Drtivá většina z nich tam s výjimkou letců působila zdarma. Byli to dobrovolníci z celého světa. Celkem jich ve Španělsku bylo v daný moment vždy kolem čtyřiceti tisíc. Z Československa jich tam přišlo více než dva tisíce, zcela přesné údaje nejsou.

EB Kdo byl vlastně Francisco Franco?
Rozhodně nebyl fašista, ačkoli od roku 1939 zhruba do poloviny druhé světové války s fašismem kokeštoval. Byl to autoritářský konzervativce. Protože ale v občanské válce potřeboval mobilizovat za nějakou myšlenku, využil fašistickou rétoriku a symboliku včetně zdvižené pravice. Jakmile se však ukázalo, že Hitler a Mussolini válku prohrají, ihned hledal zcela jiné ospravedlnění režimu. Začal ho stavět na autoritářském nemobilizačním systému podobně jako António Salazar v Portugalsku

(ministrský předseda v letech 1932 až 1968 – pozn. red.), později pak na ekonomické modernizaci.

EB Jak se na Franka dívají Španělé nyní?
Je to stále polarizující figura, ale na mainstreamové pravici existuje konsenzus, že od Franka je třeba se distancovat. Pokud se k němu vůbec někdo hlásí, tak k poslednímu patnácti letům vládnutí spojeným s velkým ekonomickým růstem a modernizací země. Zapomíná se na jeho pseudofašistické momenty. Je brán jako někdo, kdo přivedl Španělsko do dvacátého století, kdo dokázal zemi po občanské válce odpolitizovat a zklidnit.

EB Je občanská válka ve Španělsku stále ještě živá?
Politizuje se někdy podobně jako komunismus tady. Levice občas viní pravici, že je frankistická. Výraz fašista je nadužíván. Pravice vyčítá levici, že to byla ona, kdo ve třicátých letech vyprovokoval konflikt. Oboustranně to ale moc nefunguje. Pravdou

však je, že se v posledních letech ve velkém odstraňují zbylé frankistické symboly. Je na to i zákon. Na druhou stranu až do roku 2004, kdy se stal premiérem socialista Zapatero, neměli španělští politici tendence minulost „uzákoňovat“. Naštěstí pro ně tam neexistovala žádná obdoba Ústavu pro studium totalitních režimů.

Radek Buben (36)

Působí na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy jako iberoamerikanista. Napsal Dějiny Bolívie, je spoluautorem práce o nedávném vývoji latinskoamerické levice, píše o teoriích státu. Akademicky působil na univerzitách v Chile a Nikaragui, ročník 2014/2015 strávil jako výzkumný pracovník na Queen Mary University of London.

Tvář dne

„Potřebuji vědět, zda má rozpuštění parlamentu podporu ve vládní koalici i jinde. Pan premiér mi to říci nedokázal,

řekl islandský prezident
Olafur Ragnar Grimsson
str. 4

Foto profilmedia.cz

Komentář

Jana Havligerová

Mnoho povyku pro nic

Pětadvacet iráckých křesťanů, kterým Česko nabídlo azyl, se po dvou měsících pobytu sebralo a odjelo do Německa. Veřejné mínění v převážné míře zní: „Pro dobrotu na žebrotu!“ Ministr vnitra Chovanec prohlásil, že tito lidé zneužili dobrou vůli České republiky a jejích občanů. Takže první otázka. Přesídlení početné rodiny z Iráku do Okrouhlíku u Jihlavy snad české občany něco stálo? Ani korunu. Náklady spojené s jejich přesunem a pobytem hradil fond Generace 21. Takže rozčarování mohou být maximálně donátoři fondu. Pro české úřady jsou ovšem iráčtí křesťané něco jako argument vůči zbytku Evropy: Podívejte se, jsme sice proti povinným kvótám, ale dobrovolně se snažíme o sto šest. Uprchnuvší uprchlíci jim poněkud vezli vítr z plachet. A to je nejšpišův důvod, proč Chovanec zahrozil pěsti.

Vývoj ministrových postojů je vůbec pozoruhodný.

Na první dobrou projevil až dětinskou touhu po mstě: celá skupina, která v sobotu odjela za hranice, bude pryč umístěna v detenci a co nejrychleji vrácena do země původu. Poté ministr předvedl něco jako „ukradli nám běžence“, tedy pohoršení nad chováním Němců. A nakonec přišel státnický projev naplněný obavou, jak celá záležitost ohrozí celoevropská pravidla azylové politiky. Už chybí jen zvuk virblu a celé číslo může vyvrcholit.

Není to ani selhání Iráčanů, ani Čechů. Není to důvod, aby vláda přestala tento způsob přesídlování podporovat.

Ostatně možná na něj ještě dojde. Že uprchlíci, kterým nevonně Česko, skutečně zůstanou v Německu, nemusí být definitivní rozhodnutí.

Tím spíše je potřeba vzít rozum do hrsti a přestat dělat kolem nepříjemné události cirkus. I kvůli téměř každodenní přítomnosti televizních kamer v rekreačním zařízení na Jihlavsku přítom celá akce cirkus dost připomínala. Především bychom se měli ptát, jestli přijetí iráckých křesťanů

byla chyba. Přestože třetina ze všech příšedších včetně osmičlenné rodiny, která chce zpět domů, nechce v Česku zůstat, o chybě obecně nemůže být řeč. S tím, že se to může přihodit, se mělo počítat. Stesk po domově, šok ze zcela jiného kulturního prostředí, pochyby o tom, jestli emigrace byla správná volba, to vše je pochopitelné. Není to ani selhání Iráčanů, ani Čechů, kteří je sem v dobré víře přivezli. Samozřejmě možnost, že někteří s úprkem dál na západ předem počítali, nelze vyloučit. Ale dobře, chtěli hledat štěstí jinde. Risk jim buď vyjde, anebo ne. Pořád to není důvod k tomu, aby vláda tento způsob přesídlení přestala podporovat.

Dočasné pozastavení projektu má svou logiku. Lidé z fondu Generace 21 musí zkoumat, v čem je nejpravděpodobnější příčina blamáže. Jestli netkví třeba v tom, že se při výběru přesídlenců spolehli na jediného člověka. Nebo zda byla správně vybraná lokalita, ze které Iráčany přivezli, jestli zádrhel nemůže být ve stavbě integračního programu a tak dál. Jedno by ale mělo být jasné. Ať už v případném dalším přesídlování bude figurovat Generace 21 nebo někdo další, přijímané migranty na detektor lži posadit nepůjde.

Glosa

Silný žaludek TOP 09

Je to pět let, co skončila lékařská protestní akce Děkujeme, odcházíme. Protest skončil podpisem memoranda, v němž tehdejší ministr zdravotnictví Heger dal lékařům nerealné sliby a lékaři na oplátku předstírali, že je nepovažují na nerealné, ač ekonomika trpěla na úbytě. Nicméně lékaři si od té doby zásluhou Hegera i dalších ministrů dost pomohli, a tak mohla tato epizoda zůstat v dějinách jako úspěšná odborářská akce i ukázka nehezkého, ale funkčního politického úskoku. Jenže nezůstala.

Na světlo boží ji beze studu vytáhla opět TOP 09, jejíž ministr memorandum s vlastním podpisem několikrát porušil (platy lékařů nestouply v roce 2012 o deset procent, natož aby od začátku roku 2013 dosáhly 1,5 až trojnásobku průměrné mzdy). A Miroslav Kalousek, který jako ministr financí odmítl pustit chlup, aby bylo na platy, halasně vyzývá z opozičních lavic vládu, aby memorandum dodržela. Tomu se říká opoziční fazóna. Nebo taky silný žaludek. Nebo chupe.

Martin Čaban

Ne, Manuál pro týmovou práci ještě není hotový. Samohláskový tým odmítá použít font navržený souhláskovým týmem, interpunkční tým se rozhádal s gramatickým týmem a tiskářský tým se dostal do slepé uličky ve sporu o správný toner.

Tuzemský komiks roku

■ Komiksová série inspirovaná televizním seriálem České století se zastavila v roce 1968. Scénář Pavla Kosatíka unikátním způsobem ztvárnil Karel Jerie.

Stanislav Šulc

Komiksová série inspirovaná televizním Českým stoletím přináší jeden z vrcholných okamžiků letošního komiksového roku. Karel Jerie se ujal scénáře Pavla Kosatíka, který zachycuje vyhrčené okamžiky kolem 21. srpna 1968 a následného přijetí takzvaného Moskevského protokolu. Kosatíkův scénář je ještě zkratkovitější než v televizním díle a několik motivů kvůli tomu mírně ztrácí na významu a síle. To je však jediná vada jinak perfektního komiksu, navíc ji zcela napravuje závěrečný již nekomiksový popis událostí a charakteristiky hlavních aktérů.

Jinak je ale komiks Jak Dubček v Moskvě kapituloval naprosto uchvacující. Jerieho unikátní styl se tu mísí s notoricky známými předobrazy, což je ve výsledku největší vý-

hra komiksu. Jerie jednotlivé postavy stylizuje do nejroztodivnějších dinosaurů

a zvířecích charakterů, které si však přesto ponechávají důležité rysy slavných politi-

ků (Dubčekův pohled, Brežněvovy nadočnicové oblouky, Husákův těžko čitelný výraz).

Při několika politických půtkách se pak především Brežněv definitivně stává zvířetem, které chce všechny sežrat, roztrhat, ponížit. Jerieho dalším vkladem oproti původnímu scénáři jsou dvoustrany, v nichž právě tyto animální boje probíhají.

Jinak Jerieho komiksová režie je působivá i dalšími postupy, které se v českém komiksu často nevidí. Strídá perspektivu, přechází z černobílé estetiky do barvy, využívá televizní stylizaci, komiksové panely jsou netradičně děleny, v jedné zvlášť vypjaté situaci (hlasování o ustanovení odsuzující okupaci) dělí panel podle československé vlajky. Snad jen toho textu je na každé stránce, v každé viněti příliš. Nicméně Jerie jako vždy i s textem pracuje vizuálně, tudíž i text dokáže využít nejen pro sdělení informací, ale také třeba pro zvýšení napětí. Moderní komiks, který trpí jen tím, že je krátký (80 stran).

Pavel Kosatík, Karel Jerie:
Jak Dubček v Moskvě kapituloval
(z cyklu Češi)

Nakladatelství: Mladá fronta 2016
Hodnocení: 90 %

Tezovité zkoumání čecháčkovských výkalů

■ Petr Václav se po obrazu těžkého života českých Romů v mnohonásobně oceněné Cestě ven pustil do ještě přísnější kritiky české malosti.

Iva Přivřelová

Novinka Nikdy nejsme sami, která se světu představila v únoru na Berlinale, obsahuje znovu romské postavy – věčně namazanou prostitutku z nočního klubu (opět Klaudia Dudová, jejíž tělo tu kamera ráda zabírá v detailech) a jejího pasáka. On miluje ji, ona miluje otce

své dcery, který je ve vězení. Pasáka zase miluje prodávčka z koloniálu u hlavní silnice (opálená Lenka Vlasáková), kterou už nebaví její chorobně hypochondrický, neustále si stěžující manžel (Karel Roden). Do místního panoptika patří ještě soused, dozorce ve zmíněné věznici, který nosí všechny špatné vlastnosti obecné představy o typickém maloměstském Čecháčkovi. Takže je xenofobní, šovinistický, nostalgicky vzpomíná na dobu komunismu atd. Není divu, že ho jeho utiskovaný malý syn tiše terorizuje aranžováním zvířecích mrtvolek před domem...

O takto zkarikované, jednorozměrné postavy je dost

NERADOSTNÝ PÁR. Lenka Vlasáková a Karel Roden si nešťastné partnery zahráli i ve Václavově filmu Paralelní světy.

těžké projevít zájem, tudíž jen těžko mohou donutit někoho k sebezpytování. Václav je k tomu nutí existovat v únavném kolotoči scének povětšinou stejně nepravděpodobných, jako jsou jejich charakterové, jejichž přirozenost nedokázali najít ani mírně přehrávající herci (včetně Karla Rodena). V kritickém dramatu o ztroskotancích neschopných vystoupit ze své rutiny a ze svých vzorců chování probleskávají chvíle dost absurdní cynické komedie ošklivosti a zmaru. Což mate a odcizuje stejně jako těžko rozklíčovatelné střídání černobílého a barevného obrazu, prý snad na základě citových vzduchův prota-

gonistů, především postavy Lenky Vlasákové. V některých okamžicích je režisér ve svých uměleckých nápadech těžkopádný, skoro ve všech příliš zahleděný sám do sebe. Scéna, kdy Rodenův ublížený buranský hypochondr zblízka zkoumá vlastní výkal, je poměrně symptomatická pro celý snímek. Akorát Václava zajímají výkaly cizí.

Nikdy nejsme sami
(drama, ČR 2016, 105 minut)

Režie a scénář: Petr Václav
Hrají: Karel Roden, Lenka Vlasáková, Miroslav Hanuš, Zdeněk Godla
Premiéra: 7. dubna
Hodnocení: 30 %

Foto dne

ČÍNSKÝ UNDERGROUND. Snímek z předměstí Šanghaje zachytil výstavbu hotelu, který roste v bývalém kamenolomu. Pětihvězdičkový hotel, jehož dokončení se předpokládá v příštím roce, zasahuje do hloubky 80 metrů. Pod úrovní povrchu bude 19 pater, z nichž dvě budou i pod vodní hladinou.

Vědci zjistili, že...

...z použitého oleje lze vyrobit plast

■ Mnozí řidiči dříve šidili vysmaženým olejem svá dieselová auta. Čeští vědci přišli na jeho efektivnější využití – dělají z něj mulčovací biofólie.

Biotechnologové na VUT v Brně v roce 2011 vyvinuli mechanismus, jehož prostřednictvím lze použít fritovací olej využít pro výrobu bioplastu. Díky spolupráci s Technologickou agenturou ČR a společností Nafigate nyní dokončili převod mechanismu do technologie

Hydal použitelné v průmyslové výrobě. Nafigate je držitelem licence původního patentu VUT a v minulých měsících rozšířil know-how

technologického a výrobního procesu.

Biotechnologie Hydral využívá použitý fritovací olej pro výrobu biopolymeru zva-

ného PHA, z něhož se dál vyrábí bioplast. Celý „figl“ tkví v nasazení mikroorganismů, které zkrmí olej a vyrobí tak zcela přirozeným způsobem surovinu pro plast. Hydral je současně první biotechnologií na světě, která dokáže v průmyslovém měřítku vyrábět biopolymer z odpadu a neodebírat tak zdroje potravního řetězce, jako je tomu u jiných postupů, které zpracovávají například cukr, škrob nebo kukuřici.

První továrna na světě vyrábějící fólie z oleje bude stát v čínském městě Su-čou a bude ji provozovat firma, kterou Češi založili společně

s Číňany. Hlavním důvodem spolupráce s Čínou je podle TA ČR fakt, že se tato země potýká s takzvaným bílým znečištěním, tedy zanesením syntetickými plasty. Dobu rozpadu svých fólií jsou přitom vědci schopni řídit podle typu plodin a klimatu. Nejobvyklejší „výdrž“ je prý 180 dnů a nejkratší čtyři až šest týdnů pro použití na záhoncích s rychle rostoucí zeleninou.

Česko-čínskou továrnu bude zásobovat tamní firma Jiangsu Clean Environment Technology, která má zavedenou síť pro sběr použitého fritovacího oleje v Číně. /msc/

Foto: tačr

MEZIKROK. Z oleje vznikne biopolymer zvaný PHA. Na snímku jsou krystaly PHA v buňkách.